

Iga kuues töötaja on riigitöötaja: kes nad on ning mis tööd nad teevad?

Kes on riigitöötajad ja mis tööd nad teevad, selgitab rahandusministeeriumi riigihalduse nõunik Merje Frey ministeeriumi blogis.

Kui Sa oled näitleja riigi või omavalitsuse teatris, kokk koolis või lasteaias või ulatad riideid teatrite garderoobis, siis oled riigitöötaja. Kui Su peres on noorsoo-, rahvakultuuri- või muuseumitöötaja, õde või liikluskorraldaja, siis kuulub ta riigitöötajate hulka. Kui töötad raamatukogus, hooldad eakaid, ka siis oled ka tõenäoliselt riigitöötaja.*

Ehk on Sul sõber või tuttav lennuliikluse järelevalvaja, epidemioloog või erakorralise meditsiini osakonna arst? Need on väga erilised ja vajalikud tööd, mida teevad vaid riigitöötajad. Samas hoiavad ka mitmed raamatupidajad riigi rahaasju korras, laborandid analüüsivad vett ja verd ning personalitöötajad ja it-spetsialistid teevad sarnast tööd nagu erasektoriski.

Iga kuues tööga hõivatud on riigitöötaja Eestis. Nad teevad väga erinevaid töid, mis on otse või kaudselt seotud inimese elukaarega - sünnist surmani või vajalikud riigi ja ettevõtluse toimimiseks - kaitsevad keskkonda, planeerivad ehitust või liiklust, töötavad välja seadusi, tagavad julgeolekut, õpetavad koolis ja ravivad haiglates jne.

Riigitöötaja töö on erinev, vahel hoomamatu, vahel kõigi pilkude keskmes. Meil on õpetajaid, kes õpetavad klassitait lapsi maal või mitutsada linnas. Hädaabikõnele 112 vastavad riigitöötajad Häirekeskuses ja aastas tehakse hädaabiliinile kõnesid kokku 1 miljon! Kui üks ametnik toetab seaduse välja töötamist, mis mõjutab kogu elanikkonda - näiteks jäätmeseadus, siis väikeses omavalitsuses korraldab teine ametnik koolitoidu või koolibussi graafiku.

Need on üksikud näited, veidi täpsemalt on valdkonnad joonisel ning lisaks toon näiteid juurdegi. Selgub, et **tubli kaks viiendikku riigitöötajatest on haridustöötajad ja teadlased. Üle 48 000 inimese!** Need on õpetajad lasteaias, põhikoolis, gümnaasiumis, kutsekoolis ja täiskasvanute täiendkoolitustel. Õppejõud kõrgkoolides. Huvijuhid. Koolitoidu ja koolitranspordi korraldajad. Nad toetavad otse või kaudselt hariduse omandamist Eestis.

Näiteks ligi 7 700 lasteaiaõpetaja tööd toetab teist pea sama palju ehk 7 000 spetsialisti ja töötajat - kokku töötab alushariduses 14 725 inimest. Üldhariduskoolides õpetab 14 616 õpetajat ja koos

arileht.delfi.ee
06.10.2020 11:13
Merje Frey
rahandusministeeri...
34000

Ugala teater
Rahvusoper Estonia
Teater

(tugi)spetsialistidega töötab koolides 19 304 inimest. Kutseõppesse panustab 2 628 töötajat. Kõrg-, rakendus- ja ülikoolides töötab 6 061 töötajat, kellest kaks kolmandikku on õppejõud.

Joonisel on valdkonna töötajate arv, koos tugitöötajate, ministeeriumi teenistujate ja omavalitsuse spetsialistidega. Mitmed ministeeriumid ja omavalitsused panustavad erinevatesse valdkondadesse. Joonisel ja tekstis on kasutatud rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteemi, riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogu, HaridusSilma, Tervise Arengu Instituudi, statistikaameti 2019. aasta andmeid.

Neljandik riigitöötajatest ehk üle 27 000 töötab tervishoius ja sotsiaalhoolekandes. Meie tervise eest hoolitsevad 20 044 tervishoiutöötajat ehk arstid, õed, hooldajad ja nende tööd toetavad spetsialistid ja tugitöötajad. Nad töötavad 13 üldhaiglas (12 709), hooldus- ja taastusravihaiglates, kiirabis ja osutavad erimeditiiniteenuseid. Üksi Põhja-Eesti Regionaalhaiglas tehti 2019. aastal kokku **382 456** vastuvõttu, neist **68 139** erakorralist. Lisaks töötavad 155 spetsialisti teadus- ja arendusasutustes.

Sotsiaalhoolekandes osutavad 7 002 spetsialisti erinevaid (sotsiaal)teenuseid eakatele, puuetega inimestele, lastele, töötutele ja riskirühmadele. Puuetega inimeste teenuste ja toetustega tegeleb ligi 1600 spetsialisti. Enamasti hooldekodudes, kuid ka linna- ja vallavalitsustes töötab 2 034 sotsiaaltöötajat.

Kümnendik ehk üle 10 000 inimese tagab meie avalikku korda ja julgeolekut. Nad on politsei, päästeteenuse, kohtute, kinnipidamisasutuste töötajad. Joonisel on näha, et meil on 3726 politseinikku, kelle tööd eesliinil toetavad üle 1000 spetsialisti. Politseis registreeriti möödunud aastal üle 23 000 kuritegu ning 123 000 väärtegu. Igal aastal antakse inimestele välja pool miljonit isikut tõendavat dokumenti. Kinnipidamisasutuste tegevust korraldavad 1163 inimest, sh vanglateenistujad, arestimajade töötajad kui ka justiitsministeeriumi teenistujad. Päästeameti 2206 päästjal oli eelmisel aastal oli 26647 väljakutset.

Kultuur on mitmekülgne ja sellega tegeleb pea 9000 inimest! Nad töötavad muuseumites, teatrites, raamatukogudes, noortekeskustes, muinsuskaitstes, loomaaias ja kahes botaanikaaias ning tegelevad kirjanduse, spordi, muusika, kino, vaba aja, ringhäälingu- ja kirjastamisteenuse ning religiooniga.

Kõige rohkem (1519) töötab teatrites, näiteks on Rahvuskooper Estonias 430 ja SA Ugala teatris 94 töötajat. Eesti elanike lugemisvara aitavad rikastada **raamatukogude 1 490 töötajat**, näiteks Eesti Rahvusraamatukogus on neid 236. **Muuseumides**

töötab 1 228 töötajat, näiteks SA Eesti Kunstimuuseumis 120 ning SA Eesti Meremuuseumis 76 inimest. Rahvakultuuriga on meist seotud 1 114 ja näiteks Tallinna botaanikaaias töötab 47 inimest ning Eesti Rahvusringhäälingus 625 töötajat.

Riigi toimimiseks on vaja seadusi, mis annavad selguse ja kindluse, kuidas on valdkond korraldatud. Neid loovad spetsialistid ministeeriumites ning viivad ellu erinevad ametid. Näiteks riigi rahaasju, makse, statistikat ja tugiteenuseid korraldab Rahandusministeerium ning saab selleks olulist infot teiste asutuste kõrval ka statistikaametist. Maksu- ja tolliamet viib maksuseadusi ellu ja on selleks kohal riigipiiril ja mitmes kohas üle Eesti. Riigi tugiteenuste keskus korraldab riigihankeid, euroraha jagamist ja palju muud raamatupidamise ning personaliarvestuse vallas. Kokku töötab nendes asutustes 2512 inimest.

Seadusi võtab vastu riigikogu, kinnitab president. Seaduste järgimise kohta annab hinnangu õiguskantsler ja teemasid saab vaidlustada riigikohtus. Kõigi nende töösse panustavad kokku 646 töötajat.

Kokku tegelevad pisut üle 8000 töötaja omavalitsuste, põhiseaduslike asutuste, ministeeriumite jt asutuste töö ja üldiste teenustega. Nende seas on ka näiteks 15 linna- ja 64 vallavalitsuse 3460 inimest.

Ligi 8000 riigi spetsialisti korraldavad ja toetavad Eesti majanduse edendamist. Maantee-, õhu-, vee- ja raudteetranspordis töötavad 1281 töötajat. Ühistranspordikorraldusega tegeleb 1 917 inimest. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Lennuamet, Maanteeamet jt valdkonna ametid panustavad 1 232 töötajaga. Põllu- ja metsamajanduses, kalanduses, jahinduses, energia- ja soojamajanduses on 1 676 töötajat. Majandus- ja kaubanduspoliitika heakäigu eest aitavad kaasa Ettevõtluse Arendamise SA 269, SA KredEx 43 ja Maaelu Edendamise SA 35 töötajaga.

Riigikaitstes töötab ligi 4800 inimest ehk 4 protsenti riigitöötajatest. Neist ligikaudu kolmveerand neist töötab sõjalise riigikaitse valdkonnas. Siin tuleb ehk kõige paremini välja inimressurssi ja eelarve vaheline osakaal, sest riik panustab valdkonda 2% SKPst ehk möödunud aastal 560 miljoni euroga.

Ja lõpuks keskkond - 1 protsent riigitöötajatest ehk 1 374 inimest tegeleb keskkonnakaitsega. Seda korraldavad Keskkonnaamet, -agentuur ja -ministeerium jt 875 inimesega ning SA Keskkonnainvesteeringute Keskus 58 töötajaga.

Kõiki ameteid ja töid ei jõudnud üles lugeda, aga kui nüüd numbrid kokku liita, siis saab pea **117 000 riigitöötajat**. Riigitöö iseloom ja ülesanded muutuvad ajas pidevalt. **Nii nagu tekib vajadus uute riigitöökohtade järele, nii neid ka kaob.** Nii nagu ettevõtlus areneb ja inimeste vajadused muutuvad, nii muutub ka riigitöö. Digitaalsus vähendab või kaotab paljud senised tööd, näiteks raamatupidajatel tööd tehniliste andmetega - võtsime selle asemel kasutusele e-arved. Samas on tekkinud vajadus uute tööde järele - näiteks kasvab riigitööl nõudlus it-spetsialistide järele.